

Carcasses

U

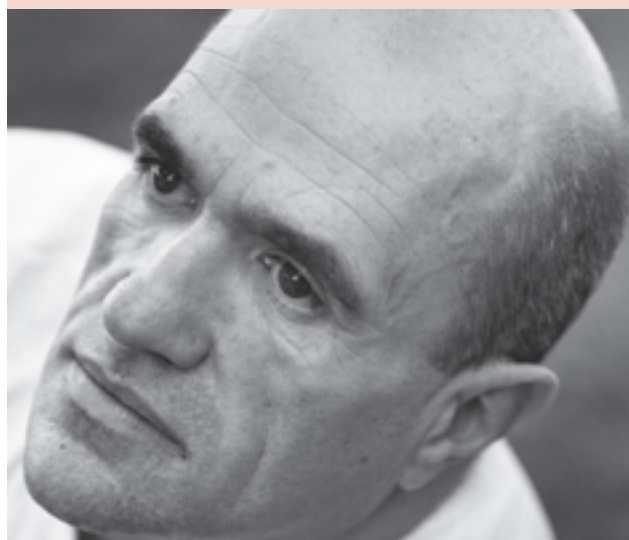
Àlex Gutiérrez

Un llarg hivern és un dels cinc (extensos) contes que conformen el recull *Mothers and Sons*. Després de llegir-lo, només se m'acut començar la crítica preguntant que l'editora Isabel Martí tingui a bé editar els altres quatre relats. La temptació de publicar aquest en solitari devia ser forta: pren aparença de novel·la curta (135 pàgines) i juga la carta de la proximitat, perquè l'acció se situa en un poble recòndit dels Pirineus. Colm Tóibín és un catalanòfil que ha sabut capturar en aquest petit volum els romanents de l'essència rural del país. Lluny de folklorismes reduccionistes (no room for Hemingways in here), l'autor irlandès ha alçat un paisatge familiar i moral sorprenentment precís per ser obra d'un estranger. La magnífica traducció de Víctor Compta permet llençar una juguesca: arrenqueu-ne les tapes i deixeu-lo llegir a qualche amic, conegut o saludat; ningú sospitarà que és una narració escrita originalment en anglès. O sigui, que això també deu ser cultura catalana (a veure si encara haurem de donar lliçons de cosmopolitanisme, a aquestes alçades) i per tant, a manca de balcó consistorial, proclamo des d'aquesta columna la necessitat de portar Colm Tóibín perquè ens representi a Frankfurt.

Com a la resta de relats a què acompanyava en la seva versió original anglesa, el llibre se centra en la relació d'una mare i el seu fill. El jove Miquel descobrirà abruptament que potser no coneixia la seva progenitora com es pensava. Poques hores després de ser-li revelat un secret fonamental sobre la personalitat de la mare, ella desapareix sobtadament. Els vilatans organitzen una batuda per cercar-la, però ha nevat fort, així que tothom tem que la pobra dona hagi estat enterrada sota el glaç; caldrà esperar els voltors perquè assenyalin on jau el previsible cadàver. Tóibín ofereix un retrat aspre de la vida rural, on l'hostilitat es troba en la relació amb els veïns, en el pas del temps, en el clima...

Un altre aspecte interessant és la introducció dels elements homoeròtics que caracteritzen l'obra de l'autor. Enmig d'aquest paisatge moral de penellons i pells endurides, el protagonista aconsegueix fregar amb els dits la sensualitat mitjançant l'admiració muda del cos d'altres jovecels, o bé l'escalf d'una abraçada confortadora. Hi ha també una aguda captació del paisatge i de la decadència dels poblets més petits del país. Sense cap delectança, amb una economia de llenguatge pròpia dels grans narradors, resol l'afer en tres frases. "Va observar les floristes, l'única parada que no tenia cua de gent per comprar la seva mercaderia: les dues dones semblaven resignades. Es va preguntar qui tindria diners sobrats per comprar flors".

El relat està farcit d'imatges poderoses i traspuja la preuada sensació d'autenticitat –preuada com a mínim en aquest estil relativament clàssic– per tots els quatre cantons de cada pàgina. La mirada sobre el terreny i les persones que l'habiten és directa i diàfana, sense intencions amagades o impostures sobreres. Algunes de les solucions per aconseguir la màxima capacitat expressiva són genials, com quan explica: "El Manolo no va dir res; per la qualitat del seu silenci, el Miquel va comprendre que havia fet una bona observació". Només des de la sensibilitat hom pot trobar aquesta brillant figura de la qualitat d'un silenci. De fet, tot el llibre és un cant a les absències, als silencis, a les buidors. Abunden les imatges en negatiu i les referències a persones o objectes que han deixat de ser, o de ser-hi, que ve ser el mateix. La captació de la presència gairebé física que pot suposar una absència és el moll de l'ós del relat. L'estil és, en conseqüència, sobri i gens estrident. De fons, els voltors que sobrevolen les pàgines d'*Un llarg hivern* s'encarreguen de recordar al lector com –incinerats/ades a banda–, les persones del present són les carcasses del demà: carcanades buides d'ànima, útils només com a nutrient per als animals rapinyaires.

Colm Tóibín

Colm Tóibín va néixer a Irlanda l'any 1955. Actualment viu a Dublín. És autor de cinc novel·les i diverses obres de no ficció. *The blackwater Lightship* i *The Master* són dues novel·les seves seleccionades per al premi Booker. *Un llarg hivern* va incloure's, com a peça literària destacada, en el conjunt de narracions *Mothers and Sons*.

Autor_Colm Tóibín

Traducció_Víctor Compta

Editorial_La campana

Pàgines_264